

REPUBLIKA HRVATSKA
VRHOVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE
Z A G R E B

Broj: I Kž 71/2019-4

U I M E R E P U B L I K E H R V A T S K E
P R E S U D A

Vrhovni sud Republike Hrvatske, u vijeću sastavljenom od sudaca Vrhovnog suda Žarka Dundovića kao predsjednika vijeća te Vesne Vrbećić, Dražena Tripala, Ratka Šćekića i dr. sc. Marina Mrčele, kao članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Marijane Kutnjak Čaleta kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv opt. Ž. L. zbog kaznenog djela iz čl. 111. toč. 3. Kaznenog zakona („Narodne novine“ broj 125/11., 144/12., 56/15., 61/15. - ispravak i 110/17. - dalje u tekstu: KZ/11.), odlučujući o žalbama državnog odvjetnika i optuženika podnesenim protiv presude Županijskog suda u Bjelovaru od 2. studenog 2018. broj K-12/2018-15, u sjednici održanoj 13. ožujka 2019.,

p r e s u d i o j e:

I. Prihvaća se žalba državnog odvjetnika, preinačuje se pobijana presuda u odluci o kazni na način da se opt. Ž. L. za kazneno djelo iz čl. 111. toč. 3. KZ/11. zbog kojeg je prvostupanjskom presudom proglašen krivim, na temelju istog zakonskog propisa, osuđuje na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od 21 (dvadeset i jedne) godine, u koju kaznu mu se, na temelju čl. 54. KZ/11., uračunava vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 24. travnja 2018. pa nadalje.

II. Odbija se kao neosnovana žalba opt. Ž. L. te se u pobijanom, a nepreinačenom dijelu potvrđuje prvostupanjska presuda.

Obrazloženje

Županijski sud u Bjelovaru, presudom od 2. studenog 2018. broj K-12/2018-15 proglasio je krivim opt. Ž. L. zbog kaznenog djela protiv života i tijela-teškog ubojstva iz čl. 111. toč. 3. KZ/11. (pogrešno je navedeno u vezi sa čl. 110. KZ/11.) te ga je na temelju čl. 111. toč. 3. KZ/11. osudio na kaznu zatvora u trajanju od petnaest godina.

Na temelju čl. 54. KZ/11. u izrečenu kaznu zatvora optuženiku je uračunato vrijeme uhićenja i u istražnom zatvoru od 24. travnja 2018. od 17,15 sati pa nadalje.

Na temelju čl. 69. st. 1., 2. i 3. KZ/11. opt. Ž. L. izrečena je sigurnosna mjera obveznog liječenja od ovisnosti o alkoholu. Ova mjera trajat će do prestanka razloga zbog kojih je primijenjena, a u svakom slučaju do prestanka izvršenja kazne zatvora, a najdulje tri godine.

Na temelju čl. 158. st. 2. Zakona o kaznenom postupku ("Narodne novine" 152/08., 76/09., 80/11., 91/12. - odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 143/12., 56/13., 145/13., 152/14. i 70/17. - dalje u tekstu: ZKP/08.) oštećenici su sa imovinsko-pravnim zahtjevom upućeni u parnicu.

Na temelju čl. 148. st. 6. ZKP/08. opt. Ž. L. je u cijelosti oslobođen obveze naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 145. st. 2. toč. 1.-6. ZKP/08. te nagrade i nužnih izdataka postavljenog branitelja.

Protiv te presude žalbu je podnio državni odvjetnik zbog odluke o kazni, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske „pobijanu presudu preinači u dijelu odluke o kazni i optuženika osudi na kaznu zatvora u vremenski duljem trajanju“.

Žalbu je podnio i optuženik po branitelju, P. L., odvjetniku iz B., zbog odluke o kazni, s prijedlogom da Vrhovni sud Republike Hrvatske „pobijanu presudu preinači u odluci o kaznenoj sankciji te optuženiku izrekne blažu kaznu zatvora“.

Odgovori na žalbe nisu podneseni.

Na temelju čl. 474. st. 1. ZKP/08. spis je prije dostave sucu izvjestitelju dostavljen Državnom odvjetništvu Republike Hrvatske.

Žalba državnog odvjetnika je osnovana, dok žalba optuženika nije osnovana.

Nije u pravu optuženik kada u žalbi navodi da prvostupanjski sud nije imao dovoljno u vidu činjenicu da je svrha izricanja sankcija i specijalna prevencija, da je optuženik djelo počinio pod znatnim utjecajem alkohola, da bi sigurnosna mjera liječenja uklonila glavni uzrok optuženikovog duševnog stanja u kojem je počinio djelo te da je za specijalnu prevenciju najvažnije izliječiti optuženika od alkohola, a nije potrebno izreći mu toliko dugu kaznu zatvora.

Ovo stoga što iz nalaza i mišljenja provedenog psihijatrijsko-psihologijskog vještačenja proizlazi da je optuženik prilikom počinjenja kaznenog djela bio smanjeno ubrojav zbog, između ostalog, i ovisnosti o alkoholu i akutne opitosti, međutim da ta smanjena ubrojavost nije bila bitna. Osim toga u ovakvo stanje optuženik se doveo sam svojom dugogodišnjom nekritičnošću u odnosu na ovisnost o alkoholu i uz svijest da se pod utjecajem alkohola i do sada agresivno ponašao.

S obzirom na sve navedeno, ovaj drugostupanjski sud, upravo suprotno od optuženika, drži kako je prvostupanjski sud precijenio kao olakotnu okolnost utvrđenu smanjenu ubrojavost optuženika.

Nije u pravu optuženik niti kada u žalbi navodi da činjenica da je pokojna oštećenica majka sedmero djece ne može biti otegotna okolnost jer ta djeca nisu maloljetna pa im nije nužna majčina skrb.

Ovo stoga što je postupanjem optuženika sedmero djece ostalo bez majke, što bez obzira na njihovu dob, uzrokuje iznimno duboku emocionalnu patnju i gubitak, što je sud pravilno cijenio kao otegotnu okolnost.

Nije u pravu optuženik niti kada u žalbi navodi da se izazivanje požara u sporednim prostorijama kuće koja je vlasništvo optuženika ne može cijeliti kao otegotno jer isto nema nikakve veze sa samim djelom te nije ugrozilo druge niti tuđu imovinu kao niti da se kao otegotno ne može cijeliti da se optuženik nakon počinjenja djela udaljio u nepoznatom pravcu, a što je logično s obzirom na stanje rastrojenosti u kojem se optuženik nalazio.

Ovo stoga što je izazivanjem požara u sporednim prostorijama kuće u kojoj su osim optuženika do tada živjeli i njegova supruga, koju je neposredno prije toga ubio, i njegova djeca, pa je takvim postupanjem ugrožena i dobrobit njegove djece što je zasigurno otegotna okolnost. Pravilno je prvostupanjski sud optuženiku kao otegotno cijenio i što se nakon počinjenog kaznenog djela i izazvanog požara udaljio u nepoznatom pravcu zbog čega su intervenirali i vatrogasci.

Slijedom navedenog, žalba opt. Ž. L. odbijena je kao neosnovana.

Nasuprot navodima žalbe optuženika, u pravu je državni odvjetnik kada u žalbi navodi da je provedenim psihijatrijsko-psihologijskim vještačenjem utvrđeno da optuženik nema osjećaj štetnih posljedica svojih djela, da je sklon fizičkom zlostavljanju bliskih osoba i pijenju alkohola s posljedičnim psihoorganskim oštećenjem ličnosti te da u takvim okolnostima ne može biti govora o iskrenom kajanju zbog počinjenog kaznenog djela. Ovo pogotovo s obzirom da je istim vještačenjem utvrđeno i da optuženik verbalizira kajanje za vlastite neprihvatljive postupke, no bez odgovarajuće afektivne pratnje te da je nekritičan spram sebe i vlastitih postupaka. S obzirom na navedeno ovaj sud kao drugostupanjski stavlja je kako je prvostupanjski sud pogrešno cijenio kao olakotnu okolnost izraženo kajanje optuženika.

Isto tako pravilno u žalbi državni odvjetnik ističe kako je optuženik prilikom počinjenja kaznenog djela iskazao znatno veću kriminalnu količinu od one koju je cijenio sud, a s obzirom na sve okolnosti počinjenja kaznenog djela iz kojih proizlazi da ga je optuženik unaprijed isplanirao i proveo u djelo.

Po stavu ovog drugostupanjskog suda, prvostupanjski sud precijenio je i olakotnu okolnost optuženikovog sudjelovanja u Domovinskom ratu s obzirom na narav i prirodu kaznenog djela koje je počinio.

Uz sve navedeno, prvostupanjski sud je kao otegotno optuženiku propustio cijeliti patnju koju je prouzrokovao oštećenici prilikom počinjanja kaznenog djela, s obzirom da je smrt nastupila davljenjem te da je notorno da u takvim slučajevima smrt ne nastupa odmah.

Isto tako prvostupanjski sud je kao otegotno propustio cijeniti i da je optuženik osim što je ranije zlostavljao oštećenu, a što u konkretnom slučaju predstavlja kvalifikatornu okolnost, učestalo zlostavljao i djecu, a kako to proizlazi iz provedenog dokaznog postupka.

S druge strane prvostupanjski sud je pravilno optuženiku kao olakotno cijenio priznanje počinjenja kaznenog djela i dosadašnju neosuđivanost.

S obzirom na naprijed navedene otegotne i olakotne okolnosti te uzimajući u obzir da je prvostupanjski sud, a kako je to već obrazloženo, određene okolnosti pogrešno cijenio kao olakotne, određene olakotne okolnosti precijenio, a određene otegotne okolnosti nije cijenio, prvostupanjska presuda preinačena je u odluci o kazni na način da je opt. Ž. L. za kazneno djelo iz čl. 111. toč. 3. KZ/11. zbog kojeg je prvostupanjskom presudom proglašen krivim, na temelju istog zakonskog propisa, osuđen na kaznu dugotrajnog zatvora u trajanju od dvadeset i jedne godine, u koju kaznu mu je, na temelju čl. 54. KZ/11., uračunato vrijeme uhićenja i vrijeme provedeno u istražnom zatvoru od 24. travnja 2018. pa nadalje.

Ovakva kazna dugotrajnog zatvora u skladu je s utvrđenim otegotnim i olakotnim okolnostima, ličnosti optuženika te njegovim stupnjem krivnje (čl. 47. KZ/11.), pri čemu je drugostupanjski sud imao u vidu i učestalost kaznenih djela počinjenih na štetu najbližih, žena i djece.

Jedino ovakvom kaznom može se ostvariti svrha kažnjavanja, čime je izražena društvena osuda zbog počinjenog kaznenog djela, jača se povjerenje građana u pravni poredak utemeljen na vladavini prava, utječe na počinitelja i sve druge da ne čine kaznena djela i jača svijest o pogibelnosti činjenja kaznenih djela i o pravednosti kažnjavanja te će se omogućiti počinitelju ponovno uključivanje u društvo (čl. 41. KZ/11).

Slijedom svega navedenog, a kako pobijanom presudom nisu ostvarene niti povrede na koje ovaj sud, sukladno čl. 476. st. 1. ZKP/08. pazi po službenoj dužnosti, na temelju čl. 486. st. 1. čl. 482. ZKP/08. odlučeno je kao u izreci.

Zagreb, 13. ožujka 2019.

Zapisničarka:
Marijana Kutnjak Čaleta, v. r.

Predsjednik vijeća:
Žarko Dundović, v. r.

UPUTA O PRAVU NA ŽALBU:

Na temelju čl. 490. st. 1. toč. 1. ZKP/08. protiv drugostupanjske presude Vrhovnog suda Republike Hrvatske dopuštena je žalba Vrhovnom sudu Republike Hrvatske kao trećestupanjskom sudu u roku od 15 dana, računajući od dana dostave pisanog otpravka presude. Žalba se podnosi putem Županijskog suda u Bjelovaru, u dovoljnom broju primjeraka za sud i stranke.